

Vlabel aan het woord over trusts

Over de gevolgen van een uitkering uit een trust is al veel inkt gevloeid. Uit een recent antwoord op interpretatieve vraag blijkt echter dat de Vlaamse Belastingdienst (Vlabel) een pragmatisch standpunt inneemt als de begunstigden bereid zijn schenkbelasting te betalen.

Wat is een trust?

De “trust” wordt vaak gedefinieerd als een rechtsverhouding waarbij een oprichter (settlor) zijn goederen overdraagt aan een trustee die de goederen houdt en beheert ten gunste van één of meer begunstigden (beneficiaries). Hoewel het Belgische recht de rechtsfiguur van de trust niet kent en eerder vertrouwd is met de stichting, worden buitenlandse trusts wel aanvaard.

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen verschillende soorten trusts naargelang de manier waarop zij worden opgericht, naargelang de trust al dan niet herroepbaar is en naargelang de rechten die begunstigden uit de trust kunnen putten. Een trust is discretionair als de trustee vrij kan beslissen over uitkeringen aan de begunstigden. De trust is niet-discretionair als de aanspraken van de begunstigden vooraf vastliggen.

Geen erfbelasting... tenzij fictiebepaling?

Als een fiscaal rijksinwoner overlijdt is erfbelasting verschuldigd op de goederen die overgaan ingevolge het overlijden van de erflater. Is de erflater geen rijksinwoner dan is enkel erfbelasting verschuldigd indien de nalatenschap in België gelegen onroerende goederen bevat.

De overdracht van goederen door een oprichter aan de trust heeft in principe als gevolg dat deze goederen definitief verdwijnen uit zijn vermogen. Het in de trust ingebrachte vermogen vormt immers een afzonderlijk vermogen. Ook de dienst voorafgaande beslissingen (DVB) bevestigde in een concreet geval dat de overgedragen goederen het vermogen van de oprichter verlaten op het moment van de oprichting en dus bij zijn overlijden niet tot zijn nalatenschap behoren, zodat geen erfbelasting kan worden geheven. Wel moet rekening gehouden worden met de werking van de zogenaamde fictiebepalingen (art. 2.7.1.0.6. VCF en 2.7.3.2.8. VCF).

Deze artikelen, die derdenbedingen viseren, breiden het toepassingsgebied van de erfbelasting uit naar verkrijgingen op basis van een contract. Sommen, renten of waarden die kosteloos kunnen toekomen aan een persoon ingevolge een contract dat een door de erflater of door een derde in het voordeel van die persoon gemaakt beding bevat, worden onder de toepassing van de erfbelasting gebracht door de verkrijging gelijk te stellen met een legaat.

Gaat het derdenbeding uit van de erflater zelf, dan worden uitkeringen geïseerd in de drie jaar voor het overlijden, bij het overlijden of na het overlijden. Gaat het beding uit van een ander persoon, dan worden enkel uitkeringen bij het overlijden van de erflater geïseerd. Uitkeringen die gebeuren op basis van een derdenbeding zijn niet onderworpen aan erfbelasting indien het beding werd onderworpen aan schenkbelasting.

Visie Vlabel

In 2004 stelde de federale fiscale administratie dat uitkeringen uit een trust onder het toepassingsgebied vallen van artikel 8 van het Wetboek der successierechten (thans artikel 2.7.1.0.6. VCF). Hierbij werd geen onderscheid gemaakt tussen discretionaire trusts en niet-discretionaire trusts. De belastbaarheid van uitkeringen uit een discretionaire trust wordt volgens dit standpunt wel uitgesteld tot het moment dat de uitkering effectief gebeurt. Het standpunt van de federale fiscale administratie werd in 2010 gevolgd door de rechtbank (Rep. RJ, S8/29.01, bl nr. E.E./93.695.). Ook de dienst voorafgaande voorafgaande beslissing kwam tot de conclusie dat de oprichting van een niet-discretionaire trust aanleiding gaf tot het heffen van het successierecht (Voorafg. besl. 700.112 dd. 8 december 2009).

Vlabel oordeelde in 2015 dat uitkeringen uit een trust binnen het toepassingsgebied vallen van artikel 2.7.1.0.6., §1 VCF (SP nrs. 15033 en 15076 dd. 2.03.2015 en 26.05.2015). Uitkeringen uit een niet-discretionaire trust zijn volgens de Vlaamse Belastingdienst onmiddellijk belastbaar bij het overlijden van de settlor. Uitkeringen uit een discretionaire trust zijn belastbaar op het moment dat effectief een uitkering plaatsvindt.

Een belangrijk deel van de rechtsleer neemt echter aan dat een trust niet kwalificeert als een contract, zodat artikel 2.7.1.0.6. VCF niet van toepassing is. De dienst voorafgaande beslissingen heeft in enkele recentere beslissingen bevestigd dat artikel 8 (Brussels) Wetboek der successierechten niet van toepassing was, omdat de oprichting van een trust als een eenzijdige rechtshandeling kwalificeert en er geen sprake is van een contract (Voorafg. besl. 2014.193 dd. 14.10.2014, 2014.364 dd. 4.11.2014 en 2014.644 dd. 16.12.2014).

Bijkomend zou in het geval van een discretionaire trust geen sprake zijn van een derdenbeding, omdat deze geen rechtstreekse rechten doen ontstaan in hoofde van de begunstigen. De uitkeringen zijn immers afhankelijk van de vrije wil van de trustee, zonder dat de begunstigen beschikken over een vorderingsrecht. Niet iedereen is het echter eens met deze standpunten.

Pragmatische oplossing: registratie

Uit een recent antwoord op een (niet-gepubliceerde) interpretatieve vraag blijkt echter dat een pragmatische houding van Vlabel mogelijk een oplossing biedt voor wie op korte termijn meer zekerheid wil. Een trust werd opgericht in de jaren 90 van vorige eeuw. De trust deed voorzag in de mogelijkheid voor de trustee om bijkomende begunstigen aan te duiden in een afzonderlijk document. In 2020 werd voorgenomen dat de trustee nieuwe begunstigen zou aanduiden. In het geschrift dat door de trustee werd opgesteld, zouden de begunstigen hun begunstiging aanvaarden. Dit document zou ter registratie worden aangeboden, met het oog op het heffen van schenkbelasting.

De aanvrager wenste te vernemen of de registratie van de oorspronkelijke trust deed kon worden beschouwd als de registratie van een derdenbeding, die de toepassing van artikel 2.7.1.0.6. VCF uitsluit. Daarnaast vroeg de aanvrager om te bevestigen dat het tarief in rechte lijn zou worden toegepast op basis van de verwantschap tussen de oorspronkelijke settlor en de beneficiary, zoals bij een rechtstreekse schenking tussen beiden.

Vlabel bevestigde dat de toepassing van artikel 2.7.1.0.6. VCF uitgesloten is indien het beding werd onderworpen aan schenkbelasting. Nog volgens Vlabel kan een beding enkel aan schenkbelasting worden onderworpen indien het door de begunstigde wordt aanvaard voor het overlijden van de bedinger en de aanvaarding blijkt uit een geschrift dat (vrijwillig of verplicht) werd geregistreerd.

Volgens Vlabel volstaat het niet dat de trust deed, met vermelding van de waarde van de overgedragen goederen, ter registratie wordt aangeboden, bij gebrek aan aanvaarding door de begunstigden. Indien echter een document ter registratie wordt aangeboden, waaruit de begunstigde, de omvang van de begunstiging en de aanvaarding van de begunstiging blijken, dan kan wel schenkbelasting geheven worden.

De belastbare grondslag waarmee rekening gehouden wordt, is volgens Vlabel de waarde van de goederen op het moment dat “het voorwerp van de schenking geconcretiseerd wordt”. Wij menen te mogen afleiden dat dit het moment is waarop tot uitkering wordt overgegaan. Tot slot bevestigt Vlabel dat bij de registratie van het beding toepassing wordt gemaakt van het tarief rekening houdend met de verwantschap tussen de settlor en de beneficiary.

Bij de registratie van het beding wordt schenkbelasting geheven tegen de lagere tarieven voor de schenking van roerende goederen van 3% of 7% (afhankelijk van de verwantschap tussen de settlor en de beneficiaries).

> Principieel kan o.i. moeilijk gesteld worden dat uitkeringen uit een trust onderworpen kunnen worden aan de erfbelasting op basis van artikel 2.7.1.0.6. VCF.

Hoewel zij vertrekt de premisse dat dit artikel wel van toepassing is op uitkeringen uit een trust, kan een pragmatisch standpunt van Vlabel, ingenomen in antwoord op een interpretatieve vraag, een oplossing bieden voor sommige begunstigden.

Tegenover de kost van de schenkbelasting bij registratie van trust deed en aanvaardingsdocument, staat immers de zekerheid dat erfbelasting niet alsnog verschuldigd zal zijn.

Gertjan Verachtert
Mattias Van de Wygaert

Advocaten
Sansen International Tax Lawyers

Maart 2021